

Sardar Patel University**M. A. Examination IInd Semester (CBCS) Sanskrit****Monday Date: 18/03/2019 Time: 10:00 a.m. to 01:00 p.m.****PA02C SAN21: Indian Philosophy: Shankarabhashya of Shankaracharya Adhyaya-2 (Omit Bauddha Khandana) & Vivekachudamani of Shankar****Total Marks: 70****(૧૦)**

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. સાધનાધ્યાય બ્રહ્મસૂત્રનો કયો અધ્યાય છે ?
(A) દ્વિતીય (B) ચતુર્થ (C) તૃતીય (D) પ્રથમ
૨. શંકરે પ્રધાનમલ્લ ન્યાયે કયા દર્શનનું ખંડન કર્યું છે ?
(A) સાંખ્ય (B) ન્યાય (C) પુરાણ (D) પંચરાત્ર
૩. સ્મૃતિ અધિકરણનો સૂત્રક્રમાંક કયો છે ?
(A) ૨/૧/૨૪-૪૫ (B) ૨/૧/૧-૨ (C) ૨/૨/૧૨-૧૭ (D) ૨/૨/૩૭-૪૧
૪. 'આત્મા એવંદં સર્વમ્' આ શ્રુતિવાક્ય કયા ઉપનિષદનું છે ?
(A) ઈશોપનિષદ (B) તેત્તિરીયોપનિષદ (C) મુણ્ડકોપનિષદ (D) છાન્દોગ્યોપનિષદ
૫. પરમાણુ જગતનું કારણ છે એ કોનો મત છે ?
(A) વૈશેષિક (B) પાશુપત (C) સાંખ્ય (D) શૈવદર્શન
૬. _____ મુમુક્ષુત્વં મહાપુરુષસંશ્રયઃ ।
(A) યોગત્વમ્ । (B) વીરત્વમ્ । (C) મનુષ્યત્વમ્ । (D) પુરુષત્વમ્ ।
૭. વિવેકચૂડામણિગ્રંથના ગ્રન્થ કર્તા છે—
(A) આદિશંકરાચાર્ય (B) સ્વરૂપાનંદસરસ્વતી (C) મંડનમિશ્ર (D) પ્રભાકર
૮. સાધનાનિ _____ કથિતાનિ ।
(A) પચ્ચ । (B) સપ્ત । (C) અષ્ટ । (D) ચત્ત્વારિ ।
૯. મોક્ષની સિદ્ધિ થાય છે.
(A) યોગથી (B) કર્મથી (C) બ્રહ્માત્મએકત્વજ્ઞાનથી (D) સાંખ્યથી
૧૦. વિશેષશક્તિ પેદા થાય છે.
(A) રજોગુણમાંથી (B) તમોગુણમાંથી (C) સત્ત્વગુણમાંથી (D) આત્મામાંથી

પ્ર- ૨ મોક્ષ અંગેની શંકરની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ શંકરના મતે સૃષ્ટિપ્રક્રિયા સમજાવો.

(૧૫)

પ્ર-૩ (અ) ગમે તે એક સાનુવાદ સમજાવો

(૦૫)

૧. સંક્ષેપતઃ તુ દ્વૌ એવં પદાર્થો જીવ-અજીવાભ્યાં, યથયોગં તયોરેવ ઇતરાન્તર્ભાવાત્ ઇતિ મન્યન્તે । તયોઃ ઇદમ્ અપરમ્ પ્રપન્ચમ્ આચક્ષતે-પન્ચાસ્તિકાયા નામ-ગીવાસ્તિકાયાઃ, પુદ્ગલાસ્તિકાયાઃ ધર્માસ્તિકાયાઃ ધર્માસ્તિકાયા આકાશાસ્તિકાયાશ્ચ ઇતિ । સર્વેષામપિ એષામ્ અવાન્તરપ્રભેદાન્ બહુવિધાન્ સ્વસમયપરિ-કલ્પિતાન્ વર્ણયન્તિ । સર્વત્ર ચ ઇમં સપ્તભક્તીનયં નામ ન્યાયમ્, અવતારયન્તિ ।

૨. તત્ર ભાગવતાઃ મન્યન્તે । ભગવાન એવં એકો વાસુદેવઃ નિરજ્ઞાનજ્ઞાનસ્વરૂપઃ પરમાર્થત્વમ્, સ ચતુર્ધા આત્માનં પ્રવિભજ્ય પ્રતિષ્ઠિતઃ વાસુદેવવ્યૂહરૂપેણ, સદ્ગુણવ્યૂહરૂપેણ, પ્રદ્યુમ્નવ્યૂહરૂપેણ અનિરુદ્ધ-વ્યૂહરૂપેણ ચ । વાસુદેવો નામ પરમાત્મા ઉચ્યતે, સદ્ગુણો નામ જીવઃ, પ્રદ્યુમ્નો નામ મનઃ, અનિરુદ્ધો નામ અહંકારઃ । તેષાં વાસુદેવઃ પરા પ્રકૃતિઃ ઇતરે સદ્ગુણાદયઃ કાર્યમ્ । તમ્ ઇત્યંભૂત પરમેશ્વરં ભગવન્તમ્ અભિગમન-ઉપાદાન-ઇજ્યા સ્વાધ્યાયયોગૈઃ વર્ષશતમ્ ઇષ્ટ્વા ક્ષીણક્લેશો ભગવન્તમેવ પ્રતિપદ્યતે ઇતિ ।

- પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો (૧૦)
૧. સાંખ્યમત ખંડન કરો.
 ૨. પ્રાણાધિકરણનો સાર આપો
- પ્ર-૪ વેદાન્તના પ્રકરણગ્રંથો વિશે માહિતી આપો. (૧૫)
- અથવા
- પ્ર-૪ વેદાન્ત પરંપરાના ઇતિહાસ વિશે નોંધ લખો. (૧૫)
- પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો (૦૫)
૧. ઋણમોચનકર્તારઃ પિતુઃ સન્તિ સુતાદયઃ ।
બન્ધમોચનકર્તા તુ સ્વસ્માદન્યો ન કશ્ચન ।।
 ૨. અસદ્ગચ્ચિદ્રૂપમમું વિમોહ્ય દેહેન્દ્રિયપ્રાણગુણૈર્નિબધ્ય ।
અહંમમેતિ ભ્રમયત્યજસ્રં મનઃ સ્વકૃત્યેષુ ફલોપભુક્તિષુ ।।
- પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો (૧૦)
૧. અધ્યાસ
 ૨. પંચકોશ

